

ÖRNEK ÜCRET HESAPLAMASI

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARININ VE YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ

19. EĞİTİM BİLİMLERİ KURULTAYI

ÖZET

Bu araştırmamızın amacı öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlik ve tutumlarına belirlemektir. Araştırmamız Türkiye'de orta ölçekli bir üniversitenin eğitim fakültesinde öğrenim gören 2008-2009 akademik yılı son sınıf öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Araştırmamızın örnekleminin 435.0'ı (f=127) kız, 448'i (f=104) erkek öğrenciler olmak üzere toplam 231 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmamızda veri toplama aracı olarak Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutum Ölçeği ve Öğretmenlik Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmamızda kullanılan ölçeklerin geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır. Tutum ölçeğinde KMO-.90 ve Cronbach Alpha katsayıları .94 bulunmuştur. Öğretmenlik yeterlik ölçeğine ilişkin ise KMO-.92 ve güvenirlik değeri olan Cronbach Alpha katsayıları .94 bulunmuştur. Öğretmenlik yeterlik ölçeğinin üç boyutlu olduğuna karar verilmiştir. Öğretmenlik yeterlik ölçeği için doğrulayıcı faktör analizi yapılmış ve (CMIN) değeri p-.108 bulunmuştur. İstatistiksel uyum iyiliği indekslerinden RMSEA kabul edilebilir uyum değerlerinin tamamının iyi uyum sınırları içerisinde oldukları görülmüştür. Öğrencilerin öğretmenlik yeterlik ve tutum puanlarına göre MANOVA analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları, öğretmenlik yeterlik ve öğretmenlik tutum puanlarının öğrenim görüldükleri bölüme göre değiştiğini göstermiştir. Öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeyleri ile öğretmenlik tutum ve öğretmenlik yeterlik ölçeklerinden aldıkları puanlar arasında yapılan analizler sonucunda anlamlı fark bulunmamıştır. Yapılan regresyon analizi sonucunda öğretmen yeterlik ölçeğinden elde edilen puanların öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun anlamı bir yolda olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Öğretmen Adayı, Öğretmenlik Yeterliliği, Öğretmenlik Tutumu, Öğretmen Yetiştirme

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Eğitim sisteminin başlıca öğelerini, öğrenciler, öğretmenler, eğitim programı, yöneticiler, eğitim uzmanları, eğitim teknolojisi, fiziki ve finansal kaynakları oluşturmaktadır. Bunlar içinde öğretmen, en temel öğedir. Eğitimin niteliği ve kalitesi de büyük ölçüde öğretmenlerin niteliğiyle doğru orantılıdır (Şişman, 2006). Öğretmenlik mesleğinin niteliklerinin yükseltilmesi, öncelikle öğretmenlerin sahip olması gereken yeterliklerin bilinmesi ve öğretmen adaylarına kazandırılması ile mümkündür. Yeterlik, bir meslek alanına ilgili görevlerin yapılabilmesi için gerekli olan mesleki bilgi, beceri ve tutumlarına sahip olma durumu olarak tanımlanabilir (MEB, 2008). Öğretmenlik mesleği, eğitimle ilgili yasalarda, özel uzmanlık bilgisi ve becerisi gerektiren bir meslek olarak kabul edilmesine göre, bu mesleği tercih eden insanların, mesleğin gereklerini tam olarak yerine getirebilmeleri için bir takım yeterliklere sahip olması gerekir (Şişman, 2006).

2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Şişman (1977) bireylerin sahip oldukları yeterliklerini amaçlara doğrultusunda ne kadar başarılı bir biçimde kullanabildiklerine ilişkin yapılabilecek bir yeterlik inancı olarak kavramlaştırması ve bu kavramı, bireylerin belli bir performansa göstermek için gerekli olan etkinlikleri ve sistemleri organize edip, bunları başarılı bir biçimde gerçekleştiribilme kapasitelerine ilişkin inancı olarak tanımlaması (Kök, Çığdemir ve Çelikbilezikçi, 2008). Mesleki açıdan yeterlik, bir mesleğin başarılı bir biçimde yerine getirilebilmesi için sahip olunması gereken özelliklerdir (bilgi, beceri ve tutumlar) ifade eder (Şişman, 2006). Öğretmen adaylarının yeterlik düzeylerinin bilinmesi, hizmet öncesi eğitim sürecine ilişkin önemli bilgiler sağlayabilir. Mesleki olgunluğun iki boyutundan biri

Sözcük Sayısı

İstatistikler:

Sayfa	11
Sözcük	4.157
Karakter (boşluksuz)	28.501
Karakter (boşluklu)	32.149
Paragraf	552
Satır	1.165

Metin kutuları, dipnotları ve son notları da ekle

Kapat

413.4'ü (f=31) köy, 88.2'si (f=18) kasaba, 428.1'i (f=55) ilçe, 426.4'ü (f=61) şehir, 423.8'i de (f=55) büyük şehirde büyümüştür. Öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeylerini belirlemek için anne ve babanın mesleği, anne ve babanın eğitim düzeyi, ailenin yıllık geliri, ailenin sahip olduğu mülkiyeti (konut ve otomobil gibi), ailedeki kişi sayısı gibi değişkenler elde edilmiştir. Bu değişkenlerden elde edilen verilere göre öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeyleri düşük, orta ve yüksek olarak üç gruba toplanmıştır. Buna göre, öğrencilerin 458.8'i (f=159) düşük, 423.8'i (f=55) orta ve 47.4'ü (f=17) yüksek sosyo-ekonomik düzeye sahiptir.

4.1 Ölçme Araçları (The Instruments)

Araştırmamızda veri toplama aracı olarak, Özgür (1986) tarafından geliştirilen Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek beşli Likert tipi bir ölçek olup 80 maddeden oluşmaktadır. Tutum ölçeği tek boyutlu bir ölçektir ve Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları .94'dür. Öğretmenlik yeterlik ölçeği ise Çığdemir ve Dedeoğlu (1984) tarafından geliştirilen ve Diken (2004) tarafından Türkiye'ye uyarlanan bir ölçektir. Ankara ilinde orta okula devam yapan 120 öğretmen araştırmamız grubuna oluşturulmuştur. Diken (2004) tarafından ölçeğin güvenirlik çalışması Cronbach-Alpha testi ile yapılmış; ölçeği oluşturan toplam 16 maddeden iç tutarlılık katsayıları .94 olarak bulunmuştur. Diken (2004) 21 maddelik orijinal ölçekten 16 maddelik Türkiye'ye uyarlanmış, iki alt boyutta toplanmıştır. İç tutarlılık katsayısı ilk boyutta .73 ve ikinci boyutta ise .73 bulunmuştur. Bu araştırmamızda kullanılan örneklem ölçeklerinin geliştirildiği veya uyarlandığı örneklerden farklı olması nedeniyle ölçme araçlarına yeniden açıklanacağı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır.

4.2 Öğretmenlik Tutum Ölçeğinin Açımlayıcı Faktör Analizi (Exploratory Factor Analyses of the Teaching Profession Attitude Scale)

Deneklere uygulanan 80 maddelik tutum ölçeğine ilişkin veriler üzerinde SPSS 15.0 paket programında açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizi birden fazla değişkene bağlı bir değişkeni açıklanmakta katkısı olan bağımlı değişkenlerin (faktörlerin) sayısına ve bu bağımlı değişkenlerin koordinatlarına (faktör yüklerini) belirlemeye başvurulan bir yöntemdir (Turgut ve Bayraktar, 1992, s.173). Elde edilen veriler üzerinde "Döndürülmemiş Temel Bileşenler Analizi" yapılmıştır. Bunun sonucunda 4 faktör 1 ve 2 arasında olan 20 faktör belirlenmiştir. Birinci faktörün testteki 80 maddede içinde açıkladığı varyasyon miktarı 425.483'dür. Birinci faktörün açıkladığı toplam varyasyon miktarı ise 468.534'dür. Bu uygulamada Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı 0.94 olarak bulunmuştur. Bu testin yanında faktör analizinin uygunluğu konusunda bir fikir veren diğer bir test ise KMO katsayısıdır. KMO katsayısı faktör analizinin iyi olduğunu göstermektedir. Buna göre deneme uygulamasında KMO-.88 bulunmuştur. Birinci faktörde yer alan 67 maddeye tekrar döndürülmemiş temel bileşenler analizi yapılmıştır. Bu analizin sonucunda ise birinci faktörün 33 maddede içinde faktör sahip olan 67 maddenin tamamı yer almıştır. Bu maddeler, KMO değeri 1'in üzerinde olan 16 faktör altında toplanmıştır. Ayrıca Kaiser-Meyer-Olkin Testi 2211 serbestlik derecesi ile 8493.990 ve KMO-.90 bulunmuştur. Kaiser-Meyer-Olkin testinin sonucu faktör analizinin verilerin uygulanabileceğini göstermektedir. KMO değeri ise oldukça iyi bir düzeye ulaşmıştır. Kaiser-Meyer-Olkin maddesi için birinci faktörün açıkladığı varyasyon miktarı 423.256 iken 16 faktörün açıkladığı toplam varyasyon miktarı 467.747 olmuştur. Öğretmenlik tutum ölçeğinin orijinal ölçekte olduğu gibi tek boyutlu olduğuna karar verilmiştir. Tutum ölçeğinden elde edilen Cronbach Alpha katsayıları .94'dür.

4.3 Öğretmenlik Yeterlik Ölçeğinin Açımlayıcı Faktör Analizi (Exploratory Factor Analyses of the Teacher Efficacy Scale)

Yukarıda 11 sayfadan oluşan bir makalenin ilk üç sayfasının resim görüntüsü ve sözcük sayısı görülmektedir. Makale (Tablolar dahil) **4.157** sözcükten oluşmaktadır. **1 – 200** sözcük arası **1** sayfa olarak kabul edilmektedir. Buna göre:

- $4157 / 200 = 20,785$ sayfa olarak hesaplanmaktadır.
- **21,785 sayfa x sayfa ücreti + KDV** olarak ücretlendirilmektedir.